

Suomen luonnonsuojeluliiton Ylöjärven yhdistys ry.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri

LAUSUNTO TEIVON-MÄKKYLÄN YLEISKAVAEHDOTUKSESTA

Teivon-Mäkkylän yleiskaava sijoittuu toiminnallisesti ja strategisesti merkittävälle ja maisemallisesti keskeiselle alueelle Tampereen kaupunkiseudun seuturakenteessa ja Ylöjärven kaupungin taajamarakenteessa. Suomen luonnonsuojeluliiton Ylöjärven yhdistys ja Pirkanmaan piiri haluaavat kiinnittää erityisesti huomiota kolmeen ympäristön kannalta keskeiseen näkökulmaan: *Valtakunnalliset maisema-alueet, maakunnalliset kulttuurimaisemat ja seudullinen joukkoliikenne.*

Valtakunnallinen maisema-alue

Lamminpään-Soppeenharju ovat osa valtioneuvoston hyväksymää Hämeen harjujen maisema-alueita, joka sijoittuu Pälkäneen, Kangasalan, Tampereen, Ylöjärven ja Ikaalisten-Hämeenkyrön alueilla. Lamminpäänharju on maisemallisesti ja geologisesti arvokas kokonaisuus tässä ketjussa. Sieltä avautuu laaja maisemanäkymä Pispalan suuntaan ja Näsiselän yli. Yleiskaavassa on valtakunnallisesta maisema-alueesta osoitettu ma-merkinnällä vain Lamminpäänharjun Teivon puoleinen vajaa puolikas rajautuen harjun laella pääulkoilureittiin. Valtakunnallisen maisema-alueesta pääosa, mm. geologisesti arvokaimmat suppa-alueet harjun länsipuolelta on jätetty kaavan ma-merkinnän ulkopuolelle. Kuitenkin merkinnän selityksessä todetaan: ”*Merkinnällä on osoitettu Teivaalanharju VAMA 2021.*” Yleiskaavan ma-aluvarausmerkintä on ristiriidassa merkintöjen selityksen ja määräysten kanssa. Yleiskaava antaa väärän ja virheellisen kuvan valtioneuvoston päätöksestä valtakunnallisesta maisema-alueesta.

Allekirjoittaneet yhdistykset katsovat, että valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet edellyttävät, että yleiskaavaan sisällytetään Lamminpäänharjun osalta valtakunnallinen maisema-aluevaraus kokonaisuutena. Merkintöjen selitys edellyttää rajauksen tarkistamista vastaamaan valtioneuvoston päätöksen mukaista rajausta. Edelleen esitämme, että nyt ma-merkinnän ulkopuolelle jätetty varsin edustava suppaluuekokonaisuus liitetään yleiskaavaan suojelualueena samalla maisemallisella statuksella kuin Pikku-Ahvenistonjärven, Julkujärven ja Pinsiön harjukokonaisuudet. Teivaalan harjun jatkosuunnittelussa tulee varmistaa, että alueet valtakunnalliset arvot säilyvät.

Katsomme myös, että yleiskaavan Teivon raviradan ympäristön AK-1 ja AK-2 tulisi rakennusmassojen kerroskorkeudessa ottaa erityisesti huomioon valtakunnallisen maisema-alueen vaatimukset kaukomaiseman avoimuudesta sisällyttämällä ne kaavamääräyksiin.

Maakunnalliset kulttuurimaisema-alueet

Kaava-alue rajoittuu voimassa olevassa maakuntakaavassa varattuihin Mäkkylän ja Teivaalan maakunnallisesti arvokkaisiin kulttuurimaisemiin. Teivaalan kulttuurimaisema on kaavaan rajoittuvilta osin osoitettu aluevarauksena MA ja huomioitu kaavaratkaisuissa. Sen sijaan Mäkkylän kulttuurimaisema-alue ei ole osoitettu yleiskaavassa. Tätä ei voida pitää mitenkään perusteltuna eikä tasapuolisena ratkaisuna. Se ei vastaa yleiskaavan sisältövaatimuksia eivätkä tue maakuntakaavan ratkaisua. Alue tulisi huomioida yleiskaavassa samoilla perusteilla kuin Teivaalan kohdalla on toteutettu. Mäkkylän osalta merkittävää on myös peltomaisemaan rajautuva Keijärven järvimaisema osana Mäkkylän kulttuurimaisemakokonaisuutta. *Tämä kokonaisuutta voidaan pitää kantatie 65 avautuvana Ylöjärven käyntikorttina. Nyt valittu AK-kaavavaraus tulee sulkemaan tämän maisemaelementin näkyvyyden kokonaisuudessaan.*

Esitämme, että maakunnallisen AK-varaus katkaistaan riittävän leveällä vihervyöhykkeellä, joka turvaa näkyvyyden kulttuuri- ja järvimaisemaan.

Joukkoliikenteen kehittäminen

Ilmastomuutoksen torjunnan kannalta monipuolisen joukkoliikenteen kehittäminen ja erilaisten tulevaisuuden ja pitkänaikavälin ratkaisujen mahdollistaminen ja varmistaminen on yleiskaavoituksen keskeisiä tehtäviä. Yleiskaava on tavoitteiltaan pitkänaikavälin suunnitelma, jossa tulee varautua myös 20-30 vuoden päästä toteutettaviin liikennehankkeisiin säilyttämällä riittävät aukot toteutukselle kaupunkirakenteessa.

Suomen luonnonsuojeluliiton Ylöjärven yhdistys ja Pirkanmaan piiri katsovat ympäristönäkökulmasta tärkeänä joukkoliikenteen kehittämistä molempien sekä ratikkaliikenteen että lähijunaliikenteen osalta. Lähijunaliikenne ja ratikkaliikenne eivät kilpaile keskenään. Ratikalla korvataan lähinnä bussiliikenne. Varausta pääradan lisäraiteelle, kuten ratikkareitille, on kaavassa osoitettu, mutta varausta Mäkkylä-Teivo lähijuna-asemalle ei ole yleiskaavassa osoitettu.

Tampereen kaupunkiseudun lähijunaliikenteen kehittämisohjelman pitkänaikavälin visiossa 2030+ (Ramboll) on kolme lähijuna-asemaa Ylöjärvellä: Mäkkylä-Teivo, keskusta ja Siltatie. Tulevaisuudessa lähijunaliikenne tullee muodostamaan ratikkahankkeen ohella merkittävän mahdollisuuden kehittää Tampereen kaupunkiseudulle tehokkaita ja nopeita raideliikennejärjestelmiä. Myös tuleva Pirkkalan oikorata tuonee mahdollisuuden Tampereen kaupunkiseudun läntiselle kehäradalle Tampere-lentoasema-Pirkkala-Ylöjärvi-Tampere. Tämä nostaisi tulevaisuudessa lähijunaverkon kapasiteetin ja toimivuuden aivan uudelle tasolle myös Ylöjärvellä.

Teivon lähijuna-aseman paikkaa on selvitetty Ilmarinjärventien kohdassa, jossa se on osoittautunut kalliiksi toteuttaa. Keijärventien kantatien ylityssillan kohdalla sen sijaan on radan lakipiste, jossa ei liene samoja ongelmia ja paikka on edullinen erityisesti Teivon-Mäkkylän nauhakaupunkirakenteen ja asutuksen painopisteessä.

Väylävirasto on käynnistänyt Lielähti-Lakiala kaksoisraiteen raidesuunnitelman teon ja radan toteutus ja sen vaatimet louhintatyöt käynnistynevät noin 10 vuoden sisällä. Pääradan lähijuna-aseman vaatiman lisäraiteen toteutus ja sen vaatimat louhintatyöt voisivat olla edullisinta toteuttaa kokonaisuuden yhteydessä esim. allianssimallilla. Sitä

voisi perustella lisäraiteen toteutuksen kiviainestarpeella ja myös Aronrannan asemakaavassa Keijärven ylityksen ratapenkkaan suunnitellun kevyenliikenteen reitin toteutuksella ja sen kiviainestarpeella.

Suomen luonnonsuojeluliiton Ylöjärven yhdistys ja Pirkanmaan piiri esittävät, että yleiskaavassa turvataan raideliikenteen pitkänaikavälin tarpeet Vision 2030+ mukaisesti ja Teivo-Mäkkylä lähijuna-aseman selvittämistä jatketaan ja asemalle varataan sijoituspaikka yleiskaavassa tulevaisuuden kehittämistarpeita varten. Esitämme aseman paikaksi Keijärventien kohtaa. Lisäksi esitämme Teivon KTY-alueen laajennuksen jatkoselvittelyä erityisesti myös lähijuna-aseman kehittämisen näkökulmasta.

Yhdyskuntatalouden ja liikenteellisten näkökulmien kannalta raviradan toiminnallinen säilyttäminen on erinomainen ja kauaskantoinen ratkaisu. Se sijoittuu tulevaisuudessa raideliikenteen viereen ja takaa isojen tapahtumien ympäristöllisesti kestävä joukkoliikenteeseen perustuvan logistiikan. Teivon ja Lamminpään-Soppeenharjun alue on myös merkittävin vihervyöhyke Länsi-Tampereella. Toteutettuna yleiskaava poistaa nykyiset laajat pysäköintialueet, mikä myös korostaa tehokkaan joukkoliikenneinfran tarvetta.

Ylöjärvellä 14. 2. 2024

Suomen luonnonsuojeluliiton Ylöjärven yhdistys

Hannu Raittinen
puheenjohtaja

Halla Savisaari
sihteeri

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri

Antti Virnes
puheenjohtaja

Sari Hämäläinen
järjestösihteeri

LIITE: Tampereen kaupunkiseudun lähijunaliikenteen kehittämisohjelman visio 2030+

LÄHIJUNALIIKENTEN VISIO 2030+

